

РЕШЕНИЕ

№ 1999

гр. София, 26.03.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 04.03.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **12526** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.226 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.203 и сл. АПК, вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

По искова молба с вх.№ 25636/19.08.2019г. на [фирма], с която срещу Комисията за финансов надзор /КФН/ е предявен иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ за присъждане на сумата в размер на 840 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му имуществени вреди от отмененото като незаконосъобразно с влязло в сила на 07.01.2019г. съдебно решение, Наказателно постановление № Р-10-394/15.06.2017г. на заместник-председател на КФН и присъждане на законната лихва върху сумата, считано от 07.01.2019г., е образувано адм.д.№ 9539/2019г. по описа на Административен съд София-град. Производството по делото е приключило с постановяването на Решение № 684/06.02.2020г., с което предявените иски са отхвърлени.

По реда на инстанционния контрол решението е отменено с Решение № 14975/03.12.2020г., постановено по адм.д.№ 4544/2020г. по описа на Върховния административен съд и делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на административния съд като дадените задължителни указания по чл.224 АПК са при новото разглеждане да бъдат обсъдени приобщените по делото два броя дневни извлечения от интернет системата за банкиране на [фирма], от които ищецът твърди, че се установява плащане на адвокатски възнаграждения по двете производства – това

пред Софийския районен съд, и това пред Административен съд София-град във връзка с обжалването на наказателното постановление, като тези доказателства бъдат преценени във връзка с останалите доказателства по делото.

В съдебно заседание касаторът, редовно и своевременно призован, не се представлява. В исковата молба, по която е образувано съдебното производство е заявена претенция за присъждане на направените съдебно-деловодни разноски.

Ответникът по предявените иски чрез юрк.Г. в съдебно заседание, моли исковите да бъдат отхвърлени по съображенията, изложени в писмения отговор на исковата молба и писмената защита, представена при първото разглеждане на делото. Претендира присъждането на разноски. Моли, ако искът бъде уважен присъдената на застрахователя сума да бъде съобразена с минимума.

В писмения отговор на исковата молба ответникът мотивира доводи за отсъствие на предпоставките по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. На първо място намира, че не е налице незаконосъобразен административен акт, тъй като макар процесното наказателно постановление да е отменено, то това е така не защото съдът е приел, че е незаконосъобразно издадено, а защото е приел, че е налице маловажност на нарушението по см. на чл.28 ЗАНН. По отношение размера на претендираното обезщетение намира, че също не са налице предпоставки за това, тъй като въззивната жалба е подписана от юрисконсулт, а не от адвокат и на следващо място по делото пред въззивната инстанция било проведено едно единствено открито съдебно заседание, поради което липсва причинно-следствена връзка между увредата и незаконосъобразния акт. Освен това увреждането било причинено поради действия на самото дружеството, поради което приложение следвало да намери разпоредбата на чл.5 ЗОДОВ. Мотивира се също, че представянето на доказателства за извършено плащане на разноски извън рамките на съдебното производство, във връзка с което се претендират не обосновава наличие на реално причинени вреди.

По отношение на производството пред втората инстанция намира, че следва адвокатското възнаграждение да бъде намалено до предвидения в наредбата минимум. Оспорва претендирания от ищеца данък добавена стойност върху дължимия адвокатски хонорар. Освен това пред касационната инстанция не бил представен договор за правна помощ и съдействие, с който да е договорено възнаграждение, нито били представени доказателства за заплащането му.

Софийска градска прокуратура чрез участващия по делото прокурор Д., дава заключение, че предявеният иск е основателен и доказан, тъй като от събраните по делото доказателства се установява наличието на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, поради което и следва исковите да бъдат уважени.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа страна:

С Наказателно постановление № Р-10-394/15.06.2017г., издадено от заместник-председателя на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор“, на ищцовото дружество на основание чл.647, ал.2 и чл.644, ал.2 вр. ал.1, т.2 от Кодекса за застраховането е наложена имуществена санкция в размер на 2000 лева за извършено нарушение по чл.108, ал.1 КЗ.

Наказателното постановление е обжалвано пред Софийски районен съд като е образувано НАХД № 12954/2017г. по описа на съда, производството по което е

приключило с постановяването на Решение от 07.05.2018г., с което наказателното постановление е потвърдено като законосъобразно издадено.

Решението е обжалвано от ищеца като по жалбата му е образувано КНАХД № 10808/2018г. по описа на Административен съд София-град, производството по което дело е приключило с окончателно като неподлежащо на обжалване Решение № 79/07.01.2019г., с което наказателното постановление е отменено.

В производството пред въззивната инстанция ищецът е бил представляван от адв.Я.. Вярно е, че въззивната жалба е подписана от юрк.Я. Н. – Ц., но това не е пречка в хода на производството да бъде упълномощен адвокат, който да представлява дружеството пред съда. На л.79 от въззивното дело е представено пълномощно от 15.11.2017г., рег.№ П-99/17.11.2017г., с което застрахователното дружество чрез своите представляващи упълномощава Адвокатско дружество „З. В. и Т. Я.“ да осъществи от името и за сметка на застрахователя процесуално представителство и защита по НАХД № 12954/2017г. по описа на СРС до окончателното приключване на производството с влязъл в сила съдебен акт. В проведеното открито съдебно заседание по делото на 17.11.2017г. ищецът /въззивник в това производство/ е бил представляван от адв.Я.. Последната е изготвила и подписала и касационната жалба срещу неблагоприятното за страната решение на въззивната инстанция. В производството пред касационната инстанция ищецът отново е бил представляван от адв.Я..

С исковата молба ищецът е представил договор за правна защита и съдействие от 16.11.2017г., сключен между ищцовото дружество и Адвокатско дружество „З. В. и Т. Я.“ по силата, на който е договорено между страните оказването на правна помощ и съдействие под формата на процесуално представителство по НАХД № 12954/2017г. по описа на СРС като договореното възнаграждение е съгласно чл.18, ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения като възложителят заплаща на изпълнителя възнаграждението след издаване на фактура, по банкова сметка на изпълнителя, изрично посочена в договора.

С исковата молба също така са представени Фактура № 12/16.11.2017г. /л.25 по адм.д.№ 9539/2019г. по описа на АССГ/ за сумата от 360 лева с включен ДДС с доставчик „Адвокатско дружество З. В. и Т. Я.“ и клиент [фирма] за процесуално представителство по НАХД № 12954/2017г. на СРС; дневно извлечение № 011 за дата 23.11.2017г., в което е посочена сумата по тази фактура; Фактура № 56/16.07.2018г. за сумата от 480 лева с включен ДДС, с доставчик „Адвокатско дружество З. В. и Т. Я.“ и клиент [фирма] за процесуално представителство пред касационната инстанция; дневно извлечение № 064 за дата 01.08.2018г., в което е посочена и сумата по втората фактура. Тези документи са приети като доказателства и не са оспорени от ответника – оспорването, направено в отговора на исковата молба е оттеглено в първото по делото заседание, проведено на 22.01.2020г. Отделно от посочените доказателства досежно размера на претенцията, ищецът е представил и Акт за регистрация по ЗДДС № 220421701710774/27.10.2017г., видно от който адвокатското дружество е регистрирано по ЗДДС.

Други доказателства от значение за спора не са ангажирани.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съдът обуславя следните правни изводи:

По допустимостта на иска:

Съдът е сезиран с претенция за присъждане на обезщетение за имуществени вреди,

представляващи направените от ищеца разходи за адвокатско възнаграждение за правна помощ и процесуално представителство по обжалването на Наказателно постановление № Р-10-394/15.06.2017г. на заместник-председател на КФН. Наказателното постановление е отменено с влязло в сила на 07.01.2019г. Решение № 79/07.01.2019г., постановено по КНАХД № 10808/2018г. по описа на Административен съд София-град.

С оглед така изложеното искът следва да бъде квалифициран като такъв с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Отговор на въпроса за правната квалификация на така предявената претенция е даден и в т.1 от Тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015г. по тълк. д. № 2/2014 г., ОСК на ГК на ВКС I и II колегия на ВАС, съгласно мотивите, на което, за квалифициране на иска като такъв по чл.1, ал.1 ЗОДОВ определяща е не правната природа на отменения акт, а основният характер на дейността на органа, негов издател като независимо, че наказателното постановление не представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл.21 АПК, определящо за квалификацията на иска за вреди по чл.1, ал.1 ЗОДОВ е обстоятелството, че актът се издава от административен орган, представлява властнически акт и въпреки че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност.

Искът е насочен срещу Комисията за финансов надзор, която е юридическо лице – чл.2, ал.3 от Закона за Комисията за финансов надзор и съответно е пасивно легитимирана да отговаря по него, с оглед нормата на чл.205, ал.1 АПК.

Предвид изложеното, съдът приема, че искът, с който е сезиран, е допустим.

Разгледан по същество искът е основателен, по следните съображения:

Съгласно чл.1, ал.1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, като когато вредите са причинени от незаконно действие или бездействие, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Фактическият състав, при осъществяването, на който възниква правото на обезщетение, включва следните елементи: вреда, незаконосъобразен акт, действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата/общината при или по повод изпълнение на административна дейност; причинна връзка между вредата и акта, действието и/или бездействието. Отговорността е обективна и безвиновна – чл.4, ал.1 ЗОДОВ.

Ищецът извежда своята претенция за обезщетение от твърдението, че вредите са му причинени от незаконосъобразно издадено наказателно постановление, което е отменено с влязъл в сила съдебен акт.

Съгласно мотивите по т.1 от ТП № 2/19.05.2015г., следва да се приеме, че издаването на наказателното постановление е последица от изпълнение на нормативно възложени задължения, упражнена административнонаказателна компетентност, предоставена на органите в рамките на административната им правосубектност, което по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност и в този смисъл същото представлява властнически акт, издаден от административен орган и въпреки че поражда наказателноправни последици, е правен резултат от санкционираща административна дейност.

Предвид това съдът намира за доказани първата група от визираните по-горе предпоставки - отменен като незаконосъобразен административен акт - наказателно

постановление.

Не се споделят доводите, изложени в писмения отговор на ответника, че макар и да е отменено наказателното постановление то не е незаконосъобразно – съгласно Тълкувателно решение № 1 от 12.12.2007г. по тълк. н. д. № 1/2007г., ОСНК на ВКС „Преценката на административнонаказващия орган за "маловажност" на случая по чл.28 ЗАНН се прави по законосъобразност и подлежи на съдебен контрол. Когато съдът констатира, че предпоставките на чл.28 ЗАНН са налице, но наказващият орган не го е приложил, това е основание за отмяна на наказателното постановление поради издаването му в противоречие със закона.“. Отделно от това дали наказателното постановление е отменено поради неправилно приложение на закона или допуснати съществени процесуални нарушения е ирелевантно за настоящия спор, тъй като и двата порока поотделно обуславят незаконосъобразност на НП. Преценката за законосъобразност на акта освен това, е извън предмета на настоящия спор.

По отношение на заявените имуществени вреди, представляващи заплатен адвокатски хонорар:

Безспорно по делото се установява, че от ищеца е налице извършено заплащане на адвокатско възнаграждение в размер на общо 840 лева – 360 лева за процесуално представителство пред въззивната инстанция и 480 лева пред касационната инстанция в полза на „Адвокатско дружество З. В. и Т. Я.“. Адвокатското възнаграждение е уговорено с договор за правна защита и съдействие от 16.11.2017г., сключен между ищцовото дружество и Адвокатско дружество „З. В. и Т. Я.“ по силата, на който е договорено между страните оказването на правна помощ и съдействие под формата на процесуално представителство по НАХД № 12954/2017г. по описа на СРС като договореното възнаграждение е съгласно чл.18, ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения като възложителят заплаща на изпълнителя възнаграждението след издаване на фактура, по банкова сметка на изпълнителя, изрично посочена в договора.

Представените фактури и банкови извлечения, неоспорени от ответника, доказват по несъмнен начин извършените плащания към дати, предхождащи датата на завеждането на исковата молба. Тези плащания представляват за ищеца нанесена имуществена вреда, тъй като са довели до намаляване на неговото имущество.

Тази вреда се намира в пряка причинно-следствена връзка с отмененото незаконосъобразно наказателно постановление, издадено от длъжностно лице на ответника като спорът дали така извършените разноси за заплатено адвокатско възнаграждение за обжалване по съответния ред на наказателното постановление представляват имуществена вреда за жалбоподателя в административнонаказателното производство и ищец в настоящото, намираща се в причинна връзка с отмененото наказателно постановление, е разрешен с Тълкувателно решение № 1/15.03.2017г. по тълкувателно дело № 2/2016г. на ОСК на ВАС, което е задължително за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове – чл.130, ал.2 ЗСВ. Според посоченото решение „при предявени пред административните съдилища искиове по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за имуществени вреди от незаконосъобразни наказателни постановления изплатените адвокатски възнаграждения в производството по обжалването и отмяната им представляват пряка и непосредствена последица по смисъла на чл.4 от този закон“.

В производството пред районния съд по разглеждане на жалби срещу

наказателни постановления по реда на чл.59 и сл. от ЗАНН, преди изменението на закона, обнародвано в ДВ, бр.94 от 29 ноември 2019г., при субсидиарно прилагане на НПК, когато наказателното постановление е отменено, не се присъждат разноски в полза на нарушителя, както когато подсъдимият бъде оправдан в наказателното производство, не се присъждат разноски срещу държавата. При липсата на законово регламентирана процесуална възможност да се упражни претенцията за разноски в административнонаказателното производство от лицето, санкционирано неоправдано с административно наказание /ТР № 2/03.06.2009г. на ОСК на ВАС/, се налага извод, че направените от него разноски за правна помощ в хода на това производство, приключило с отмяна на наказателното постановление, представляват имуществена вреда, която не му е обезщетена в рамките на това производство. Ето защо доводът на ответника, направен в отговора на исковата молба за недоказаност на сторените разноски поради непредставяне на доказателства за това в рамките на въззивното и касационното производство е неоснователен. От друга страна заплащането на адвокатското възнаграждение от ищеца е направено по банков път и са издадени съответните първични счетоводни документи, удостоверяващи направения разход, което опровергава наведеното от ответника възражение, че те не обосновават наличие на реално причинени вреди, тъй като са представени извън рамките на производството по обжалване на НП.

Неоснователно намира съдът възражението на ответника, че размерът на обезщетението следва да бъде определен в съответствие с разпоредбата на чл.5, ал.1 и ал.2 ЗОДОВ. Съгласно нея, ако увреждането е причинено поради изключителна вина на пострадалия, обезщетение не се дължи /ал.1/, съответно когато пострадалият виновно е допринесъл за увреждането, обезщетението се намалява.

На първо място следва да се посочи, че правото на адвокатска защита е гарантирано от Конституцията на Република България /чл.56/. В конкретния случай ангажирането от ищеца на адвокатска защита за процесуално представителство по обжалването на отмененото впоследствие като незаконосъобразно наказателно постановление, представлява упражняване на негово конституционно гарантирано право, поради което не може да се разглежда като утежняващо интересите му действие, а още по-малко като причиняване на вреда по изключителна вина на увредения. В този смисъл разпоредбата на чл.5, ал.1 ЗОДОВ, изключваща отговорността на ответника за вреди, е изцяло неприложима.

Не е налице и хипотезата по ал.2 на чл.5 ЗОДОВ, предвиждаща намаляване размера на обезщетението при съпричиняване на вредата. Налице е отменено като незаконосъобразно наказателно постановление, като основанийето поради което то е отменено не подлежи на преценка в настоящото исково производство. Съобразно посочената правна норма, когато пострадалият виновно е допринесъл за увреждането обезщетението се намалява. В дадения случай не може да се приеме, че ищецът, посредством осигуряването на процесуална защита чрез ангажирането на адвокат във воденото пред въззивната и касационната инстанция съдебно производство, за което е заплатил съответното адвокатско възнаграждение, е допринесъл

виновно за увреждането.

По отношение възражението, че въззивната жалба е подписана от юрисконсулт, а не от адвокат и по делото пред въззивната инстанция е било проведено едно единствено открито съдебно заседание, поради което липсва причинно-следствена връзка между увредата и незаконосъобразния акт, съдът намира, че същото следва да бъде възприето като възражение по чл.78, ал.5 ГПК, в каквато насока са доводите на процесуалния представител на ответника в съдебно заседание, доколкото броят на проведените открити съдебни заседания или подписването на въззивната жалба не определя наличието или не на причинно-следствена връзка.

Въпросът досежно допустимостта на това искане – за намаляване на заплатеното адвокатско възнаграждение поради прекомерност, в настоящото производство е обсъден и решен с Тълкувателно решение № 1 от 15.03.2017г. по тълк. д. № 2/2016г., ОСС на ВАС, I и II колегия, съгласно което в производства от вида на настоящото задължение на съда е да установи действителния размер на адвокатския хонорар, като „...Институтът на обезщетението от непозволено увреждане не е и не може да се превърне обаче в средство за неоснователно обогатяване, поради което и съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл.36, ал.2 от Закона за адвокатурата - да е "обоснован и справедлив", т.е. да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди от причиненото и от държавния орган непозволено увреждане, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството.“.

Предвид това направеното възражение по чл.78, ал.5 ГПК следва да бъде обсъдено по същество.

Разпоредбата на чл.18, ал.2 от Наредба № 1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в редакцията, действала към датата на приключване на производството пред касационната инстанция – ДВ, бр.41/23.05.2017г., предвижда, че за процесуално представителство, защита и съдействие по дела срещу наказателни постановления, в които административното наказание е под формата на глоба, имуществена санкция и/или е наложено имуществено обезщетение, адвокатското възнаграждение за една инстанция се определя по правилата на чл.7, ал.2 върху стойността на санкцията, съответно обезщетението, но не по-малко от 300 лева. Съгласно чл.7, ал.2, т.2 от наредбата, за процесуално представителство, защита и съдействие по дела с интерес от 1000 до 5000 лева минималният размер на възнаграждението е 300 лева + 7 % за горницата над 1000 лева. При положение, че наложената с отмененото наказателно постановление имуществена санкция е в размер на 2000 лева, то минималният размер на адвокатското възнаграждение за процесуално представителство по оспорването му е 370 лева за една инстанция. В случая за процесуално представителство през въззивната инстанция ищецът е заплатил адвокатско възнаграждение в размер на 360 лева, т.е. с 10 лева под нормативно предвидения минимум. За процесуалното представителство пред

касационната инстанция, в т.ч. изготвянето на касационната жалба ищецът е заплатил адвокатско възнаграждение в размер на 480 лева при нормативно определен минимален размер на възнаграждението от 370 лева. Следва да бъде отбелязано, че разпоредбата на § 2а от Наредба № 1/09.07.2004г. предвижда, че за нерегистрираните по ЗДДС адвокати размерът на възнагражденията по тази наредба е без включен в тях данък върху добавената стойност, а за регистрираните дължимият данък върху добавената стойност се начислява върху възнагражденията по тази наредба и се счита за неразделна част от дължимото от клиента адвокатско възнаграждение, като се дължи съобразно разпоредбите на Закона за данъка върху добавената стойност. С оглед представените доказателства, че адвокатското дружество е регистрирано по ЗДДС от м.октомври 2017г. то в случая минималният размер на адвокатското възнаграждение с начислен върху него ДДС е в размер на 444 лева. Следва да бъде отбелязано, че наредбата регламентира минимални размери на адвокатските възнаграждения. При направено възражение от ответната страна за прекомерност съдът не е длъжен автоматично да намали размера на заплатеното от страната възнаграждение до минимално предвидения, а следва да се съобразят фактичката и правна сложност на делото, както и обема на осъщественото процесуално представителство. Макар в случая по делата пред въззивната и касационната инстанция да са проведени по едно открито заседание съдът намира, че заплатеното от ищеца адвокатско възнаграждение не е прекомерно /разликата в общия размер е 26 лева/ и възражението на ответника не следва да бъде уважавано.

Предвид изложеното, съдът намира за осъществен състава на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ досежно претендираното от ищеца обезщетение в размер на 840 лева за заплатено адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство. Следва исквата претенция да бъде уважена до пълния предявен размер като бъде осъден ответникът да заплати и законната лихва върху сумата от датата на влизане в сила на съдебното решение, с което е отменено НП – 07.01.2019г., до окончателното й изплащане.

Основателна при този изход на спора е претенцията на ищеца за присъждане на направените в настоящото производството разноски. Такива са доказани в общ размер на 997,50 лева, от които 37,50 лева за внесена държавна такса и 960 лева за заплатено адвокатско възнаграждение за процесуално представителство.

Водим от горното, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА, по предявения иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, Комисията за финансов надзор да заплати на [фирма] сумата в размер на 840 /осемстотин и четиридесет/ лева, представляваща обезщетение за претърпените от ищеца имуществени вреди от незаконосъобразно издаденото Наказателно постановление № Р-10-394/15.06.2017г. на

заместник-председателя на КФН, ръководещ Управление „Застрахователен надзор“.

ОСЪЖДА Комисията за финансов надзор да заплати на [фирма] сумата в размер на 997,50 лева /деветстотин деветдесет и седем лева и петдесет стотинки/, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: